

Mate Dolenc

Lampuga z Lampeduze v Tržaškem zalivu

Lampuga je plavala in plavala in je bila že zelo utrujena, poleg tega jo je začelo zebsti, to pa za lampugo ni bilo niti najmanj prijetno in primerno, saj je prišla iz toplega morja, skoraj iz Afrike, z otoka Lampeduza.

“Ne razumem,” si je šepetala, “vse do tukaj je bilo morje toplo, zdaj pa takle mrz. Kje pravzaprav sem?”

Skrajni čas je že bil, da se je vprašala, kje je, saj je od svojega otoka do sem plavala čisto brez razmisleka – morje je bilo ves čas toplo kot doma, vso dolgo pot po Jadranskem morju do sem, bila je to avanturistična riba, ki jo je zanimal širni svet, sploh pa druga morja, kakršno je bilo tole Jadransko. Lampuge so doma v toplih morjih, na Karibskih otokih, okoli Kube in Haitija, pa ob afriški obali in okoli Sicilije. Glave teh rumeno plavkastih rib, posutih z zlatimi pikami, so malo podobne delfinim, zato jim ponekod rečejo delfinke. Nikoli ne počivajo, zmerom plavajo, naprej ali v krogih, včasih pa se tudi vržejo iz vode, kot delfin, da se njihove zlate pike zableščijo v sončnih žarkih.

“Čudno,” si je rekla lampuga, “kako je tukaj temno, čeprav morje ni tako globoko, in kako malo je rib.”

Rib je bilo res zmerom manj, dno pa je bilo v glavnem prekrito z muljem in na njem so ležale negibne morske kumare in le počasi so po njem sem ter tja lezle morske zvezde, ki so za sabo puščale brazdaste stezice. Morski črvi cevkarji so bili zariti globoko v svoje cevke in sem in tja je bila na kak kamen prilepljena morska vetrnica, bolj podobna uvelemu cvetu kot živemu bitju.

“Tole ni dobro,” si je rekla lampuga, “ampak če sem že prišla do sem, bom šla še malo naprej, dokler ne vidim, kje sem. Sem pa že lačna, komaj čakam, da naletim na jato sardel ali inčunov ali papalin, da se najem.”

Ampak sardel, inčunov in papalin ni bilo nikjer, samo tu in tam kak lumbrak, knez, volkec ali pirka. Te ribe pa bi lampuga težko ujela, ker se

držijo dna, lampuga pa plava v odprti vodi, najraje tik pod površino. A ta površina je bila prazna in lampugo je že nekaj časa zeblo, čemur se je še najbolj čudila; zakaj je bilo morje do tukaj toplo, kot doma na jugu, tukaj je pa tako hladno, se je spraševala.

“Še malo grem naprej, potem pa se bom vrnila tja, od koder sem prišla,” si je rekla in plavala naprej.

Čez čas jo je začela boleti glava.

“Zdaj pa še glavobol,” si je rekla, “ali zmanjkuje kisika ali kaj?”

V tistem trenutku je zaslišala oddaljen ropot, hrumenje, brnenje in bobnenje, da se je morje treslo, morske kapljice, ki sestavljajo morje, so zavibrirale.

“Ladje,” si je rekla, “to so ladje. No, saj ladje so povsod, zakaj jih ne bi bilo tukaj?”

Približala se je morski gladini, vzela zalet in se pognala v zrak, kot znajo samo lampuge in delfini.

“Fuj, nekaj smrdi,” si je rekla, ko je čofnila nazaj v morje. A v kratkem trenutku, ko je bila v zraku, je na obzorju videla konvoj velikih tovornih ladij. In ko se je pognala iz vode še enkrat, je videla, da so tankerji. Dolga vrsta tankerjev, kakršni prevažajo nafto ali plin.

Tedaj je mimo lampuge priplavala skuša, modra riba s poševnimi črnimi progami. Lampuga je najprej pomislila na to, da bi se zagnala za njo ter jo ujela in pojedla, a si je premislila; bolje, da jo povprašam, kje sem in kaj je narobe, si je mislila.

“Počakaj, skuša!” je zavpila za njo in skuša je res počakala, vendar v previdni oddaljenosti.

“Mi poveš, kje sem,” je prosila lampuga, “videti je, da sem se izgubila.”

“Pa si se res,” je odvrnila skuša, “nič nisi podobna ribam iz tega morja. V Tržaškem zalivu si.”

“Saj nisem od tukaj,” je pojasnila lampuga, “sem lampuga z Lampeduze.”

“Vem, kje je to,” je rekla skuša, “ko sem bila majhna, sem plavala tam mimo. Kako pa to, da si zašla v tole našo brozgo?”

“Nisem vedela, da je pri vas takole,” je odgovorila lampuga, “vse do semle je bilo v redu, toplo in dosti rib. Zakaj pa je tukaj drugače?”

“Zaradi plinskega terminala,” je rekla skuša. “Zato, ker so zgradili plinski terminal in zdaj prihajajo sem veliki plinski tankerji in pretakajo plin. Terminal hladijo z morsko vodo, ki jo črpajo z dna, zato je morje motno, hladno in umazano.”

“Pa se ribe ne morete pritožiti Pozejdonu?” je vprašala lampuga.

“Tukaj nimamo Pozejdona, ampak Neptuna, ki je prišel z italijanske strani. Skorumpiran je in brezobziren, zanima ga samo kapital, mi pa prav nič.”

“Kaj je to, kapital?” je vprašala lampuga.

“Denar. Mnogo denarja.”

Zdaj ko je lampuga izvedela nekaj stvari, ki jih ni dobro razumela, se je spet zavedela, da je lačna; skuša je to opazila in jo je jadrno pobrisala. Lampuga je samotno plavala naprej in zmerom bolj jo je bolela glava. Na poti je srečala nekaj malega drugih rib, ciplje in salpe, ko pa se je pognala za dvema osamljenima palamidama, da bi vsaj eno ujela in pojedla, se ji je palamida izmaknila in rekla:

“Ne svetujem ti, da bi me pojedla, ker ti bo slabo. Moje meso je strupeno. Niti ljudje, ki požrejo vse, kar pride iz morja, me več ne lovijo.”

Lampuga je bila že tako omamljena, da palamide niti ni mogla dohite-ti. Zato je plavala naprej in zmerom bolj ji je bilo slabo. Najbrž je zato spregledala velikanski steber, ki je rasel z dna morja in se izgubljal nekam v zrak, in se je z glavo zaletela vanj. Opotekla se je malo naprej, vendar je bil še en steber in še eden ... na velikih cevastih stebrih je stal plinski terminal in zraven njega velik tanker, poln pip in cevi. Nedaleč stran je čakalo več velikih tankerjev in morje je bilo hladno in motno od sedi-mentov, ki so jih hladilne naprave dvigale z dna in razprševale po morju.

Lampuga je plavala še pet minut, vedno bolj obupana je bila in tudi občutek za orientacijo je izgubila – zato se je zaletela v obalo in pristala na pesku, tri metre od roba morja. Še nekaj časa se je zvijala in otepala, da bi se vrnila v morje, a ni mogla.

Enkrat ponoči je poginila.

Zjutraj se je okoli nje zbrala gručica ljudi.

“Lampuga,” so ugotavljali, “ne bi smela biti tukaj. To je riba iz čisto drugega morja.”

“Ni čudno, da se ji je zmešalo in se je vrgla na kopno,” je rekel nekdo drug, “tudi naše domače morske živali bežijo iz morja in poginjajo. Na obali smo našli šest mrtvih delfinov in kita.”

To so bili morski biologi, ki so proučevali vpliv terminala na morje. Že veliko pred tem so svarili pred gradnjo terminala, ki bo uničil morje, a jih ni nihče poslušal. Ne oblast na tej, ne oblast na drugi strani Tržaškega zaliva.

V tistem času se je v veliki sejni dvorani visoke stolpnice zbrala gruča ljudi. Bili so v črnih oblekah s kravatami in v rokah so imeli torbe, polne listin. Sedeli so okoli velike mize, zadovoljno listali listine, polne števil, in pili kislo vodo, nekateri tudi viski.

“Toliko delnic tebi, toliko njemu, toliko meni,” je našteval eden od njih.

“Profit raste,” je ugotavljal drugi, “milijoni se stekajo na naše bančne račune.”

“Tukaj so načrti za drugi plinski terminal,” je nadaljeval tretji in na mizi razgrnil neke papirnate plahte.

“Imamo vsa potrebna dovoljenja,” je dodal tretji, “od obeh oblasti, z naše in z druge strani.”

“*Si, si, tutti li permissioni,*” je pritrdil četrti, kajti bili so z obeh strani morja.

“Dobili smo rezultate raziskav morskih biologov in protest okoljevarstvenikov,” se je oglasil nekdo na koncu mize.

“Vrži to v koš,” je rekel tisti na čelu mize. In mož je vrgel papirje v koš.

Ko je bila seja končana, so možje v kravatah sedli v velike limuzine in se odpeljali na letališče. Eni so odleteli na Mavricij, drugi na Sejšele in tretji na Karibske otoke. Tam so v razkošnih restavracijah jedli rake in školjke, pa tudi lampuge iz čistega morja.

Medtem so številke v velikih bančnih računalnikih rasle in nabirali so se milijoni. Njihovi milijoni. Nobenega od njih ni bolela glava.

Ker ti ljudje nimajo glav niti srca.

Kraljičin lipicanec

Nekoč je bila za devetimi gorami in devetimi vodami majhna dežela, ki je želela postati velika in razpoznavna. Razpoznavna zato, ker je komaj kdo na svetu vedel zanjo, in velika, ker je bila tako majhna, da si naredil tri korake v katero koli smer in že si bil na meji in si se moral obrniti in oditi v nasprotno smer, če je nisi hotel prestopiti. Pa še meja je bila tako neznatna, pravzaprav je sploh ni bilo, da si lahko šel kar naprej in naprej, ne da bi te kdo ustavil, čeprav si bil že v drugi deželi, kjer so govorili drug jezik in se obnašali drugače. Lahko si šel še daleč naprej po tuji deželi in te nihče ni opazil, ker si bil na zunaj natančno tak kot prebivalci tuje dežele – ne rdeč, ne rumen, ne črn, ampak bel, tako kot vsi daleč naokoli. Če si hotel pokazati, da si iz te majhne dežele, si moral to posebej povedati. “Jaz sem pa od tam in tam,” si moral reči, oni pa so odgovorili: “Kje je pravzaprav to?” In si jim moral razložiti, da je to “tam, vmes med to veliko deželo in ono veliko deželo”, in še potem so se čudili, kako da je niso že kdaj opazili. Kralj in dvorjani te male dežele so bili zato nemalo užaljeni, lahko bi rekli “zakompleksani”, in so na svojih dvorih (ki so bili tako mogočni, kot da gre za zelo veliko deželo, imeli so mnogo razkošnih gradov in so se vozili z velikimi kočijami, to je avtomobili) stikali glave in tuhtali, kako bi opozorili svet nase in postali veliki. Imeli so velikanškega zunanjega ministra, dva metra visokega, vendar je ta lahko še tako

stopal na prste, pa ga še vedno niso opazili, ker je bil še vedno le zunanji minister zelo majhne in neopazne dežele. Še najbolje se je počutil visoko nad oblaki, v letalih, tam je bil velik in nad vsemi, zato je kar naprej letal in za to je porabil polovico vsega denarja iz državne zakladnice. Drugo polovico je porabil minister za obrambo za bojne vozove, ki jih je pošiljal v razne vojne v daljne dežele, saj jih doma ni nihče potreboval; mali deželi ni nihče nič hotel, ker je bila premajhna, da bi jo kdo želel osvojiti. Poleg tega so se tujci lahko svobodno sprehajali po njej in uporabljali njene lepote in dobrote, zakaj bi jo bilo potem treba osvajati z vojno?

A še tako majhna dežela ima lahko kaj posebnega in lepega in ta je imela bele konje, ki so jim rekli lipicanci. Res je, da so mnogi nevoščljivi tujci trdili, da to niso domači konji, ampak da so prišli iz Španije in da so slavni postali zato, ker so jih šolali na Dunaju – to je tisto mesto, ki ga je Martin Krpan obranil pred Brdavsom –, dejstvo je bilo pa le, da so tukaj živeli že štiristo let in še nekaj dni povrhu in zato so bili to že zdavnaj domači konji, ki so jih imeli prebivalci male dežele radi. Razen nekaterih visokih dvorjanov, ki so imeli raje golf. To je igra z majhno, a težko belo žogico, ki jo s dolgimi palicami porivajo v luknje, izkopane v zemljo. Za to porabijo velike površine travnikov, in če je travnikov premalo, posekajo še gozd okoli njih in še vse grmovje, če je treba. Dvorjani so rekli: “Kaj bi konji, danes si velik in mogočen in bogat, če igraš golf, nas konji sploh ne zanimajo.” Tako igrišče za golf je bilo prav blizu konjskih pašnikov in je že začelo prodirati med konje.

Kralj in visoki dvorjani male deželice so stikali glave in mrzlično razmišljali, kako bi postali veliki in slavni. In lepega dne so se domislili, da bi lahko na obisk povabili kraljico velike in mogočne dežele. To je bila velika in mogočna dežela za drugimi devetimi gorami in vodami, ki je imela petdesetkrat več prebivalcev in stokrat več bojnih vozov in dvestokrat več milijonarjev. Kraljica te dežele je bila priletna gospa z dolgim, plemenitim rodovnikom, imela je gradov, kočij, ladij in letal, da sama ni vedela, koliko.

“Če pride velika kraljica k nam, bomo tudi mi veliki in slavni,” so rekli dvorjani, s kraljem na čelu, in so povabili kraljico na obisk. Vabilo je sprejela, ker je bila radovedna kraljica in je rada potovala v različne dežele, bila je že v vseh, kolikor jih je na svetu, razen v naši mali deželici. In zato je nekega dne priletela na obisk in zanj so vpregli kočijo in dvorjani so oblekli frake in si pod vratove zavezali metuljčke in so se pred njo priklanjali in ji poljubljali roko v beli rokavički. “Le kaj bi ji pokazali, da bi videla, kako smo tudi mi veliki in mogočni?” so se spraševali dvorjani in ceremonijalmajstri. Tri dni in tri noči so stikali glave in četrtega dne

zjutraj so rekli: “Golf! Vsi velikaši in milijonarji tega sveta igrajo golf, še posebno pa podložniki kraljice. S tem jo bomo gotovo očarali!”

Vendar je bila ta kraljica razgledana gospa in še posebno je imela rada konje; zato je vedela, da imajo v mali deželici lepe, bele konje. In te konje si je zaželela videti. Ne golfa, ampak konje!

“No,” so rekli dvorjani, “naj so naši beli konji še takšni nebodijihtraba, če kraljico zanimajo, ji jih bomo pokazali.” In eden od dvorjanov se je spomnil in rekel: “In enega ji bomo podarili!” Za zasluge je zato dobil dosmrtno službo na visokem mestu kraljevega dvora.

Kraljica se je sprehodila po travnikih in si ogledovala konje in bili so ji zelo všeč, saj so to lepi in plemeniti konji. Na vrhuncu obiska so pripeljali prednjo najlepšega konja, iskrega žrebca, in ji ga podarili. In čeprav je bila kraljica priletna, je bila še zelo pri močeh in si je zaželela novega konja zajahati. Navlekli so ji jahalne hlače in škornje ter jo posadili na konja in jezdila je po travnikih, za njo pa je drobencljaj ves dvor male dežele za devetimi gorami in devetimi vodami.

Toda, joj, kaj se je potem zgodilo! Od nekod je mala bela žogica priletela naravnost konju v oko! Konja je močno zbolelo in vzpel se je na zadnje noge, kot to zna samo lepi lipicanec, in kraljica je padla na tla in s trtico naravnost na edini kamen, ki je bil po nemarnosti tam. Kaj hujšega ni bilo, samo trtica jo je bolela še vso pot nazaj v njeno veliko in mogočno deželo, tako da je na letalu sedela samo na pol sedeža in še zaspati ni mogla.

O tem so pisali vsi svetovni časopisi in mala deželica je postala, če že ne velika, razpoznavna: “To je tam, kjer so z žogico za golf sklatili kraljico s konja,” so pisali v New Yorkerju in London Timesu in Frankfurterju in celo v Pravdi, če Pravda sploh še izhaja, sicer pa to niti ni najpomembnejše. Pomembno je biti znan, slaven in razpoznaven, pa naj stane, kar hoče!

Nilski konj iz Hipopotamije

Kje je Hipopotamija? Nekje tam kot Mezopotamija, samo malo bolj desno, tam nekje, kjer je reka Nil, ne reka Limpopo, ki je mnogo južneje, ampak vseeno tam nekje, kjer sta tudi reki Evfrat in Tigris, kjer se je rodila ena prvih velikih človeških civilizacij, tam, kjer je bil slavni Babilon, kjer so se zmešali vsi človeški jeziki, danes pa so samo porušene hiše in lačni otroci ... Sicer pa nilski konj o tem ni ničesar vedel, ker je bil star šele devet let in se je rodil v živalskem vrtu. Ime mu je bilo Hipo – menda se to piše Hypo, z y, ampak po naše naj bo kar Hipo z našim navadnim i-jem, za nas je to dovolj dobro. Njegovi predniki so bili vsekakor iz Hipopotamije,

zato se nilskemu konju ali povodnemu konju po učenjaško tudi reče Hypopotamus. Zakaj mu rečemo konj, ni jasno, saj ni popolnoma nič podoben konju, prej je tak kot desetkrat (ali raje še večkrat) povečan prasec, težek in zavaljen in na videz štorast. Pomislimo, tehta lahko dve toni! Ne bi ga mogli zajahati, ker bi si izpahnili noge, niti ga vpreči v voz, ker bi ga takoj potegnil v najbližjo vodo in bi se slama na njem popolnoma zmočila, ali pa mi, če bi bili v vozu. Povodni konj pač živi v vodi, to je jasno. Mogoče je konj le zato, ker za hrano uživa samo rastlinje, najraje tropsko solato. In to v velikih količinah, zato ima velikanske in tope zobe, kot kakšne šture. To vidimo, kadar zeha – kadar na stežaj odpre gobec, bi šel vanj cel traktor –, zeha pa pogosto, zato rečemo, da Franček v zadnji klopi med poukom zeha kot nilski konj. Ne vemo, zakaj nilski konj toliko zeha, morda mu je velikokrat dolgčas. Ta dolgčas mu popestrijo samo majhni ptiči, ki mu pridejo v gobec čistit zobe; so ptiči, ki se hranijo samo iz zob nilskih konj, si lahko to predstavljamo? No, saj si še marsičesa drugega ne moremo. Na primer svetopisemskih nadlog, s katerimi je pred več tisoč leti Bog udaril Egipt (kjer teče reka Nil), ko je kaznoval ljudi, ki so grdo delali z drugimi ljudmi, da se je voda v Nilu spremenila v kri, da so deželo preplavile krvave žabe, da so jate kobilic opustošile žitna polja, da je zamrgolelo od komarjev in muh in je Nil poplaval vse naokrog, tako da so ljudje plavali skupaj z nilskimi konji in krokodili in si kar lahko predstavljamo, kdo je koga jedel ... Menda bo tudi pri nas kmalu tako, ko smo z dimniki in izpušnimi cevmi že tako zasvinjali ozračje, da se segreva in imamo vedno več poplav in vedno manj snega, da se topijo ledene gore na južnem in severnem polu ter morje in reke naraščajo, tako da bomo menda čez nekaj let v Piranu hodili do kolen v morju, v Ljubljani pa bomo sedeli do pasu v Ljubljani, medtem ko bomo v slaščičarni jedli sladoleđ.

Tako je pred kratkim pri nas deževalo teden dni skupaj, reke in jezera so prestopili bregove in še po hribih, recimo na Pokljuki, kjer prej ni bilo nobenega potoka, je drla voda in odnašala gozdne ceste, še huje pa je bilo to, da je zalivala zajčje luknje in so se morali zajci reševati na drevesa (da je bilo to res, sicer ne bi jamčil z vsem svojim premoženjem).

Zato pa nilskemu konju Hipotu ni bilo več dolgčas in je od začudenja zaprl gobec in na široko odprl oči. Voda v njegovem jezercu, v katerem je živel skupaj s krapo pod vodo in racami nad vodo, je vztrajno naraščala in jezerce se je širilo in poplaval potke za obiskovalce, ki jih sicer sploh ni bilo več, kdo pa bi hodil v Živalski vrt v takem vremenu.

“Tole me pa preseneča,” si je rekel Hipo, “po izročilu, ki ga imam v genih, kajti sam se tega ne spominjam, se tale voda, v kateri živim, spreminja v Nil.”

Jezero, ki je bilo prej zelo majhno, je res naraščalo in krapi so se pritoževali takole: “Če bo iz te mlakuže, ki jo imamo tako radi, nastala velika in čista reka, to za nas ne bo dobro. Mi imamo raje stoječo in umazano vodo. Mi nismo nobene postrvi ali lipani, da bi uživali v čistih vodotokih.”

“Dolgčas pa res ni,” je rekel nilski konj, ko je videl, kako voda podira ograjo okoli jezera in potem še zid, “obzorja se mi širijo.”

Obzorje se mu je res razširilo, ko je njegova velikanska masa odplavala čez rob jezera in še čez rob živalskega vrta, “zdaj grem na potovanje,” je rekel, “da si malo pretegnem noge in razširim znanje.”

Še vedno je deževalo in voda je drla in nesla Hipota čez pol dežele, da si jo je dobro ogledal in dobil vtis, da je to nekakšna povodna dežela. Na tem potovanju so ga seveda opazili ljudje, ki so hodili okoli v gumijastih škornjih ali veslali v čolnih, in zvečer sta v večernih poročilih na televiziji Lučka Kajfež Bogataj in Anton Komat poročala, da prihaja do vesoljnega potopa, ker je bil nekje sredi dežele opažen nilski konj, za njim pa so plavali veliki krapi.

“Zdaj je zadnji čas,” je povedala Lučka na televiziji, “da se zavemo nevarnosti, ki jo povzročamo ljudje s svojim nemarnim odnosom do okolja.”

Tako je do naslednjega dne Hipo priplul do nekega kraja, kjer je stala velika in lepa hiša, na kateri je pisalo Termalno zdravilišče. Pred to hišo je ležalo jezero, popolnoma prekrito z rastlinami, ki so imele velike, zelene liste. Medtem je nehalo deževati in vodni tok se je umiril. Hipo je obležal na vodni gladini med listjem kot nasedla ladja.

“Res nisem pričakoval,” si je rekel Hipo, “da bom naletel na pravo tropsko solato!”

Kajti rastlinje okrog njega je bila pristna tropska solata, kakršna raste v Nilu in njegovih pritokih. Hipo seveda ni vedel, da so se ljudje zaradi te tropske solate že dolgo pritoževali, saj je tukaj ne bi smelo biti; učenjaki so tuhtali, kako se je znašla v jezeru pred termalnim zdraviliščem, in obtoževali zdravilišče, da izpušča v jezero pretoplo vodo, zaradi katere se je v njem pojavila tujerodna rastlina, da so ribe pod njo komaj še dihale.

Hipo si jo je izdatno privoščil in že dolgo ni bil tako zadovoljen, saj so mu v živalskem vrtu dajali samo navadno zeleno solato, kakršne še otroci ne marajo.

V naslednjih dneh se je vreme umirilo in reke so se umaknile v svoje struge, niso pa se umirili ljudje; zaradi nilskega konja v jezeru pred zdraviliščem je nastal hud špetir; živalski vrt ga je namreč hotel nazaj, uprava termalnega zdravilišča pa ga je hotela obdržati, da bi požrl nezaželeno tropsko solato.

Kako se je špetir nadaljeval, bomo zvedeli, če bomo zvečer na televiziji gledali poročila; tam so vsak večer sami špetiri, najsi gre za nilskega konja ali pobijanje majskih hroščev.

In tako vse do naslednjega vesoljnega potopa.

Kameli za Lepega Princa

Do zdaj nismo še ničesar rekli o kamelah. Celo tukaj, v Bohinju, jih še nisem videl, čeprav sem videl že vse mogoče, od škotskih krav, vietnamskih prašičkov, ameriških kavbojev do žirafe in zebre, kajti tukaj pri meni, v hišici ob robu gozda, je vse mogoče. Poudarjam, pri meni; mogoče pri drugih ni. Jaz sem pač takšen, ležem na posteljo na hrbet, gledam v strop in vidim vse mogoče in tudi nemogoče in to je trdo delo. Ko pride moja Nada k meni in me vidi ležati na postelji in gledati v strop, reče: "O, nisem vedela, da delaš ..." in se umakne. Ali pa tudi ne. Vsekakor gre spat v zgornjo sobo precej prej kot jaz, in to takoj izkoristi slovon (tisti iz medveda Puja) in začne dirjati okrog hiše, da se tla tresejo. Zadnjič so se tako tresla, da je prišla dol pogledat, kaj je, in sem ji razložil, da sem z nogo butnil v knjižno polico nad posteljo, polica se je snela s stene in knjige so se usule po tleh, da se je hiša stresla. Da je bil to slovon, mi seveda ne bi verjela. Sicer pa tudi predsedniku vlade ni verjela, ko je rekel, da vidi slone letati po zraku. Ona verjame samo tisto, kar sama vidi. Predsedniku vlade pa ministri povedo, kaj še vidi poleg samega sebe.

No, kamel zaenkrat tukaj še ni bilo. So pa v "Afrike puščavi", kot je napisal naš veliki pesnik France Prešeren (napisal je sicer, da gre za tigre, mislil pa je leve, ker tigrov v Afriki ni, vendar velikemu pesniku ne bomo gledali pod prste). Tam je kamel v velikem številu, prenašajo tovore, jezdiyo jih beduini in pripadniki drugih arabskih narodov, ko jih je veliko skupaj, tvorijo dolge kolone, ki jim rečemo karavane, in na dolgih potovanjih počivajo v karavanskih serajih. Ker v puščavi ni dreves, to je, ni drv, njihov izmet (po domače drek) beduini uporabljajo za kurjavo, da si na ogenjčkih skuhamo čaj. Imamo enogrbe in dvogrbe kamele, rečemo jim tudi dromedarji in velblodi. V grbah imajo kamele velike rezervoarje za vodo; ko se enkrat napijejo, imajo dovolj vode za pol leta. Zato so tako primerne za puščavo in ni čudno, da živijo ravno tam.

V puščavi živi tudi veliki šejk Moharem, v ogromnem, z zlatom okrašenem šotoru. Ima mnogo dvorjanov in vojakov in mnogo kamel, čeprav, po pravici povedano, kamele ne more več jahati, ker je za to preštorast; vozi se z velikimi džipi, ki porabijo mnogo nafte, kar pa tukaj ni problem,

ker nafta priteka iz tal puščave, kjer koli izvrtiš luknjo. Kjer je nafta, pa je bogastvo, zato je šejk bogat in bogata je njegova država.

Na drugi strani morja medtem v neki majhni deželici, v kateri se pozimi otepajo snega, da po njem še veliki terenci težko vozijo, vlada Lepi Princ. Vsako jutro, ko vstane, se pogleda v ogledalo in reče: "Ogledalce na steni, povej, kdo je najlepši v deželi tej!" In ogledalo pove: "Najlepši v deželi tej je Lepi Princ." In Princ si poravnala lepi kodrček nad čelom in gre v službo. Njegova deželica namreč nima nafte in ni zelo bogata, prej bi rekli, da se otepa hudih denarnih težav. Zato mora Lepi Princ hoditi v službo, kjer ima sicer tudi svoj dvor in terence, ampak tako lahko kot šejku Moharemu mu pa ni. Zato so mu njegovi dvorjani nekega dne organizirali obisk pri šejku Moharemu, da bi se zmenili za kak dober posel. Biznis, rečemo zdaj.

Nimam dovolj prostora, da bi opisal, kako je Lepi Princ potoval in kaj vse je na poti doživel. Vsekakor je prišel čez morje v šejkovo puščavsko deželo precej hitreje kot nekoč pomorščak Sinbad iz *Tisoč in ene noči*. Skupaj z dvorjani so ga peljali z letalom in potem malo s terenci, prav do šejkovega razkošnega šotora.

Šejk Moharem se je medtem s svojimi dvorjani posvetoval, kaj naj bi se z Lepim Princem pomenili in kaj naj bi od njegovega obiska pričakovali. Povedali so mu, da je Lepi Princ zelo lep in da rad pije poživilne napitke. Moharem je modro prikimal in za nekaj časa zaprl oči, kar je pomenilo, da razmišlja ali pa tudi spi. In ko je odprl oči, so Lepega Princa že pripeljali predenj. Posadili so ga na pručko in mu dali piti čaj. Iz ozadja šotora je prihajala tiha orientalska glasba. Čaj je bil zelo močan, da se je Princ kar malo vrtelo in ni čisto dobro vedel, kaj so se pogovarjali. Sicer pa so govorili v glavnem dvorjani iz spremstva in šejkovi ministri. Nekaj o gradnji cest in vodovodov; šejku Moharemu je bilo dovolj guncanja v terencih po valoviti puščavi in si je zaželel mirnejše vožnje, vode pa je v puščavi tudi komaj za vzorec. Lepše bi bilo, če bi si jo lahko natočil iz pipe, kot da mu jo nosijo v mehovih in jo morajo prekuhavati.

No, v pol ure je bil sprejem končan, Moharem je nekaj naročil svojemu prvemu ministru, potem pa spet zaprl oči in kar zdi se mi, da je zaspal. Njegovi dvorjani so Lepega Princa odvedli iz šotora in ga peljali h kame-lam. Bil jih je na stotine. Nekatere so stale in se z repi otepale muh, druge so ležale in žvečile, menda žvečilne gumije – saj smo že v živalskem vrtu videli, kako kamele kar naprej nekaj žvečijo.

"Izberite si dve kameli," je tedaj rekel Moharemov podšejk, "kamelje mleko je najboljše mleko na svetu, je zdravilno in daje moč in lepoto. Tudi umivate se lahko z njim. To je darilo velikega šejka Moharema."

Lepemu Princu je bilo malo nerodno, a njegov tajnik mu je šepnil na uho: “Tega ne smete zavrnuti; šejk bi bil zelo užaljen, če bi zavrnlili njegovo darilo.”

Lepi Princ se na kamele ni spoznal in je kar na slepo pokazal dve. Toda ena je bila moškega spola in se je ne bi dalo pomolsti, in če bi poskusili, bi bilo to nevarno, zato mu je podšejk pokazal drugo.

“To sta Lejla in Nejša,” je rekel podšejk, “njuno mleko vam bo dajalo večno mladost in lepoto.”

Nimam dovolj časa, da bi natančno opisal, kako sta kameli potovali v deželo Lepega Princa, pa tudi zaspan sem že. Zato le na kratko; v deželi, kjer je pozimi sneg, so ju najprej hoteli spraviti v živalski vrt, kjer so že imeli kamelo, ki so jo dobili iz nekega cirkusa; toda če bi šejk zvedel, da njegovi kameli živita s cirkuško kamelo, bi bil užaljen in bi dal cesto in vodovod delati komu drugemu. V osrednjem živalskem vrtu niso imeli prostora. Tudi med konje v Lipico ju niso mogli dati; kaj pa bi rekli konji, če bi mednje prišla tujerodna kamela. Nazadnje so ju namestili v vrtu male hišice Lepega Princa ob morski obali. Tam vsaj snega ni bilo. Vsak dan ju je prišel pomolsti vladni šofer iz glavnega mesta, ki je nato mleko odpeljal v vladno palačo. Lepi Princ ga je pil in si z njim včasih umil obraz. In res – vsak dan je bil mlajši in lepši, tako je reklo ogledalo na steni.

Nekoč so tudi mene povabili v vladno palačo na neki sprejem za umetnike in dali so mi piti kamelje mleko iz naprstnika.